

8 - 5 ב'נ' 1972

אין מישור משותף

עם גולדה

שינאתה האישית של גולדה מאיר אלי כבר הפכה מזמן לנושא של בדיחות בכנסת. השבוע, במשך יומיים של התכתשויות בלתי-פוסקות, גברה שינאה זו יותר. זה התחיל בביקורת החריפה שמתחתי על חוסר האחריות לאסון בלוד (ראה מיטגרת). גולדה הקשיבה לדברי בשקט, אם כי בקושי ניכר.

תבעתי ממנה להודיע בדבריה-השובה מי היה אחראי לביטחון בית-הנתיבות. אולם בתשובתה חזרה גולדה על התרגיל הרגיל שלה: התעלמה כליל מן האשמות הכבירות, והסיחה את הדעת ממחלל זה בהתקפתי-מחץ:

גולדה מאיר: ...חבר-הכנסת אבנרי דיבר על הסיפורים בלוד, תוך תיאור בלטרסטי על שרים. מזמן החלטתי בלבי: אין לנו מישור אחד, שאני מוכנה להתווכח איתו...
אורי אבנרי: זה נכון!

גולדה מאיר: סוף-סוף אנו מסכימים לדבר אחד: אלה הם שני מישורים שונים מאוד.
אורי אבנרי: על זה אנחנו מסכימים!

אחרי שהתעלמה כליל מן האשמות שלנו, חזרה ותקפה אותנו לאחר מכן בדבריה על טענתנו, שהדרך הטובה ביותר לשים קץ לטרור היא לפתור את בעיית הפלסטינים:

גולדה מאיר: ...אין אומרים כאן שנייים שלושה חברי-כנסת? "החזרת הזכויות הלגיטימיות לעם הפלסטיני". אולי מישהו יראה לנו מפה, מה פירוש המילים האלה, הפורמולה הזאת? איפה זה? איפה צריכים להניח את הזכויות הלגיטימיות לעם הפלסטיני?

אורי אבנרי: בגדה המערבית ובעזה!

גולדה מאיר: הייכל נאמן עלי לא פחות מאשר חברי-הכנסת אבנרי, כאשר מדובר על זכויות פלסטיניות, וכאשר מדובר בשם האומה הירדנית. והוא כותב שחזור על גבי לבן — ולכתוב הוא יודע, לנסח הוא יודע — שיש סולס-עדיפויות: עדיפות א' — גבולות 1967, עדיפות ב' — גבולות 1947, עדיפות ג' — החזרת הפליטים. ואז הוא מוסיף ואומר: לא תהיה מדינת-ישראל, כאשר האומה הערבית איננה יכולה לסבול שיהיה קרע ברציפות של מדינת-ישראל...

תופיק טובי: זה טיפוף גמור של מה שכתב! זה לא נכון!

טובי צדק, כמוכן. גולדה פשוט המציאה לעצמה ציטטה, לצורך הוויכוח. ומכיוון שטובי חשף זאת, עבר זעמה אליו. והתפתח ויכוח קולני, שהסתיים בקטע הבא:

גולדה מאיר: עכשיו תשתוק, ותן לי לדבר!
תופיק טובי: זכותי להעיר לך, גבירתי! את לא תנידי לי: שתוק!
גולדה מאיר: אתה צריך לשתוק עכשיו!
תופיק טובי: יש לי הזכות להעיר לדברך!
ישראל קרגמן: אל תפריע לראש-הממשלה!

המאזן של יש"ש

אילו יכולנו, מבחינה פרלמנטרית, להגיש הצעת אי-אמון, * הייתה סיעתנו מגישה הצעת אי-אמון בממשלה בגלל פרשה זו. ותמהני על כך שאף אחת מן הסיעות שיש להן האפשרות להגיש הצעת אי-אמון, לא עשתה כן. הדבר מוכיח מחדש שאין למעשה אופר זיכיה מעשית כבית הזה.

עיקר הפרשה של נתיבי נפט בכלל, ושל שכר-הטירחה בפרט, הוא זה:

קמו בארץ שני עמים, החיים בשתי רמות מחייה שונות, החיים למעשה בשני עולמות שונים.

הנה מספרים פשוטים: שריהמישפטים הודיע היום שנקבע, בתור כלל, שכר של 425 לירות לעורך-דין ליום-עבודה של חמש וחצי שעות. באותו זמן עצמו נקבע ששכר-המינימום לפועלים במדינת-ישראל הוא 425 לירות לחודש — עבור יום-עבודה של שמונה שעות.

נא לשים לב למיספרים. אותו הסכום עצי מו: 425 לירות לעורך-דין אחד בעד חמש וחצי שעות עבודה, לא כולל שכר עבור ימי הכנה — 425 לירות לפועל בעד חודש עבודה.

ניסים אליעד: זו דמגוגיה חסרת כל אחריות! מי אמר שהתשלום הוא ליחיד?
אורי אבנרי: חברי-הכנסת אליעד, אולי לא עקבת אחרי מה שנאמר כאן היום, התשלום של 425 ל"ל לחמש וחצי שעות הוא לעורך-דין יחיד, לא כולל הכנה. לעוורים — תשלום לחוד, להכנה — תשלום לחוד.

גבירתל היושבת ראש, השאלה המרחפת היום על ה"וויכוח הזה היא: מדוע קיבלה הוועדה את התידורן? זוהי שאלה נוקבת. הנה ישבו שלושה אנשים נכבדים, שלושתם אנשים נכבדים מאד במקצועותיהם — משפטן גדול, תעשיין גדול, אלוף בצה"ל לשעבר — שמעו תידורן בעניין שהוא נתון לחלוטין לשיקול-דעתם, וקיבלו ללא עירעור את ההוראות מפי מר טרלר.

יש רק תשובה סבירה אחת לשאלה זאת: גם בעיניהם, בעיני אנשים במעמדם, זה נראה בהחלט טבעי לשלם 2625 לירות ליום לעורך-דין (כולל דמי הכנה ושכר עוזרים).

זה נראה להם טבעי, מפני שזה מקובל בארץ, מפני שזוהי הכנסה מקובלת במעמד העליון החדש שקם במדינה.

גולדה מאיר מזועזעת

גבירתי היושבת-ראש, כאשר קמה המדינה היינו עם אחד, בלי מעמדות. היו אמידים יותר ועניים יותר, אבל התגאינו בכך שהפער בין שני הקצוות קטן אצלנו בהרבה מזה הקיים בכל חברה אחרת במערב, וגם במזרח. והנה, בעבור 25 שנים, יש בחברה הישית ראיות פער עצום בין מיליונרים ואביונים, הפער הטמון בסכום הזה — 425 לירות. וזאת די בכך שראשיה-הממשלה מזועזעת לפרקים.

זהו המצב במדינת-ישראל, והוא הנושא האמיתי לדיון.

* לפי תקנון הכנסת, הזכות להגיש הצעת אי-אמון היא בידי כל סיעה שיש לה שני חברים לפחות.

כאשר נמנע מהצבעה על החלטת הממשלה להגדיל את הקרייה היהודית בחברון.

קריאות (מצד חסידי ארץ-ישראל השלמה).
אורי אבנרי: רבותי חברי-הכנסת, נשלחתי לכנסת כדי לייצג את הדעות של בוחר, לא את הדעות של חברי-הכנסת הלוי.

כשר-מישפטים יום השל שפירא חקיקה רבה יותר מאשר כל קודמיו יחד. רוב החוקים שהביא הם מתקדמים. הוא גילה יחס ליברלי ליוזמות רבות שהעלינו, החל בהחלטה לשלם פיצויים לכל נפגעי תאונות-הדרכים בארץ, וכלה

שר-המישפטים: האם יש לפטרו?

בדרישה לבטל חוקים שקומים לא יכירם במדינת-ישראל, ובמדינה מודרנית כלשהי, כגון איסור יחסים הומוסקסואליים בין גברים ואיסור הפלות מלאכותיות בכל הנסיבות. כנגד מעלות אלה, גברתי היושבת-ראש, עלי למנות את חסונותיו של שריהמישפטים, כפי שאני רואה אותם. בפרשות רבות הוא יעץ לממשלה עצות רעות. הוא מסמל את ההיענות לסחמנות האורי תדוכסית במדינה, והגברת הכפמיה הדתית כחסותה של הממשלה הנוכחית.

בפרשת נתיבי נפט הוא ביקש למנוע את מינוייה של ועדת-חקירה, וכפי שהודיע היום, הוא אחראי לתידורן שנתן המנכ"ל של משרדו לוועדת-חקירה. כעורך-דין, לפני מינויו כשר, הוא ודאי היה אחד האחראים לביטוס הנוהג של תשלום שכר-טירחה גבוה לעורכי-דין גבוהים.

יום של כדקלים - חודש של כועל

אולם, גברתי היושבת-ראש, המאזן הזה אינו העיקר. אין זו פרשה קטנה, ששר אחד נושא באחריות לגביה. הפרשה מגלה בעייה לאומית גדולה, והממשלה כולה אחראית לה.

להלן נאומנו בוויכוח על הודעת הממשלה על שכר טירחת הפרקליטים של ועדת ויתקון.

אורי אבנרי: תודת כל הסיעות מגיעה היום לעורך-הדין אמנון זכרונני, שנענה לבקשתי וביטל את עתירתו לבית-הדין הגבוה לצדק, ועליידי כך איפשר את קיום הדיון הזה היום.

לפני שעה פנה עורך-הדין זכרונני אל השופט ויתקון, יושב-ראש הוועדה, לאמור: "שרי-המשפטים הודיע במליאת הכנסת, כי חל מישגה בתידורן ועדתכם בשאלת גובה שכר השטירה. על יסוד הודעה חד-משמעית זו, ניתן לכם לחזור ולשקול מחדש שאלה זו. ועדה, שחל מישגה בתידורכה, רשאית לשקול מחדש נושא שהובא להכרעתה, אם הנוגע בדבר מצהיר באופן ברור וחד-משמעי כי חל מישגה בתידורכו."

אני מקווה שוועדת-החקירה תאמץ לעצמה גישה זו, תתכנס מחדש, תבטל את שכר-הטירחה. חה שהוחלט עלינו ותקבע שכר-טירחה מתאים.

לעורך-הדין זכרונני, כעורך-דין, ולי, כעורך-עיתון, היה חלק מרכזי בשלבים הראשונים של הפרשה הזו, שהולידה את "הפסטיבל". לכן נזעקנו לפעולה לביטול שכר-הטירחה המופרז.

זרע בדימעה, קוצר בדימעה

אין נקבע שכר-הטירחה? על כך שמענו מפי האלופ מאיר זורע, שגילה אומץ-לב רב.

בכלל, פרשה עכורה זו של נתיבי נפט רצופה במעשים אמיצים של אורחים למופת, החל בד"ר דויד גיב אשר סיכן את הקאריירה שלו כדי להציל את כספי הציבור, וכלה באלוף זורע, שגם הוא מסכן את הקאריירה שלו. עליו אפשר לומר: זורע בדימעה, ואני חושש שיקצור בדמעה. (אם יתברר שאין אמת בדיעה שהתפרסמה בעיתון, כאילו מינויו כמנכ"ל מינהל מקרקעי ישראל מוטל בספק — אשמח מאד.)

המסקנה של האלופ זורע היא, שעל שר-המישפטים להתפטר.

שרי-המישפטים עשה היום מעשה נדיר למדי בכנסת. הוא קיבל על עצמו אחריות למישגה של משרדו. אין אנו מופונקים בהודעות כאלה בכנסת. אך השאלה היא: מה נובע מהודעתו של כבוד השר?

המאזן של יעקוב שמעון שפירא

יכולתי עכשיו לעשות מלאכה קלה, לצאת בנאום חוצבי להבות ולדרוש את התפטרותו של שריהמישפטים. אינני רוצה ללכת בדרך קלה זו. אני רוצה לשתף את הכנסת, ואת שריהמישפטים עצמו, בלבטים הקשים שיש לי — האם עלי לדרוש או לא לדרוש את התפטרותו. לא בקלות-ידע אני משמיע דרישות להתפטרות, גם כאשר יש להן רק סיכויים מעטים להתקבל.

לשר יעקוב שימשהן שפירא יש מעודת גדולות, וגם חפרונות גדולים.

הנה המעלות, כפי שאני רואה אותן: **בממשלה של ניצים, הוא אחד היונים. לפני כמה ימים בלבד הוכיח זאת באופן מעשי,**